

A gyulafehérvári 46-os nap.

— József főherceg a szegedi háziezred ünnepélyén. —

Gyulafehérvárról jelentik: Vasárnap volt Gyulafehérváron a 46-os nap a hadiárva javára. Az ünnepély emléke felejthetetlen lesz Gyulafehérvárott. Az egész város apraja-nagyja résztvett az ünnepélyen, amely mindvégig impozáns lefolyású volt. A 46-os altisztek meghívására megjelent az ünnepélyen József főherceg is, akit rajongó szeretettel fogadtak és a ragaszkodás számos jeleivel halmozták el. A főherceg a nap folyamán beszédet mondott, amelyben köszöntötte a 46-osokat és a szegedieket. Megígérte, hogy a háború után föltétlenül eljön Szegedre. Az ünnepélyen Szeged képviselőjében dr. Szalay József főkapitány és dr. Gadl Endre kulturtanácsos vettek részt.

A népiünnepélyről szóló tudósításunk a következő:

József főherceg délelőtt fél tizenkét órakor érkezett meg. A főherceget Löber vezérőrnagy állomásparancsnok és a 46-osok pótzászlóaljparancsnoka és Adler alezredes fogadták. Az uton a templomtól a tiszti étkezdéig az altisztek és a legénység állott sorfalat. Alig tűnt föl az autó, hatalmas éljen harsant föl és ez az éljen zugott egész idő alatt, amíg a főherceg a legénység sorfala közt gyalog végighaladt. Jobbra-balra tekintgetett, hogy nem talál-e ismerőst. A pavillon előtt a tisztikar, a papság, a vármegye főispánja, alispánja, a város polgármestere és a szegediek gyülekeztek.

Dr. Gadl Endre néhány szóval üdvözlö a fenséget, aki elragadtatással szól a 46-osokról, akikkel együtt annyi küzdött.

A főherceg és kísérete ezután bevonult a tiszti étkezdébe. A sültnél fölállott a főherceg és a következő beszédet tartotta:

— Uraim! Az én hős 46-osaimra emelem poharamat, hős 46-osaimra, akikkel két hosszú, véres esztendő minden dicsősége, minden véres tusája, szenvedése, öröme elválaszthatatlanul összeforrasztott. Hős 46-osaimra, akiket láttam a Dukla-szorosban a kárpáti tél borzalmi között óriás tulerejű ellenséget letörni, visszavetni, előtűnk megfutamtani. Azokra a 46-osokra, akiket láttam San Martinónál, a Doberdó poklában, a legborzasztóbb küzdelmekben, a legleírhatatlanabb helyzetekben, de mindig csak győzni és hősiiesen küzdeni láttam. A 46-osokra

emelem poharamat, akikkel szeretet és büszkeség fűz össze. Az Isten vezérle a további győzelmekre újabb dicsőségre addig, amíg megadatik nekik az utolsó győzelmet, a békét kivívni. A 46-osokra, akiknek szívből azt kívánom, hogy térjenek vissza büszkén boldog családi tűzhelyükhöz. Az Isten vezérle és tartsa meg őket!

A beszéd nagy hatást keltett. Adler alezredes a 46-osok nevében köszöntötte József főherceget.

Fél kettőre volt vége az ebédnek. Ekkor a főherceg fölállott és lesietett az autójához. Ekkor dr. Papp Menyhért rendőrkapitány, aki mint hadnagy szolgált a 46-osoknál, egy művészi kivitelű Isonzó-plakettet tűzött dr. Szalay főkapitány kabátjára. A főherceg ezt észrevette, odalépett Szalayhoz és a plakettre mutatva így szólt:

— Isonzó-plakett? Ott voltam a 46-osokkal, amikor a doberdói fát elvitték Szegedre.

— Kegyeletünk tárgya a fa. Fenség — szólt Szalay — muzeumunkban őrizzük; városunk boldog lenne, ha Fenséged azt Szegeden megtekintené.

— *Okvetlenül elmegyek Szegedre; persze most a háború alatt nem tehetem, azonban utána okvetlenül elmegyek.*

Délután 2 órakor vette kezdetét a népiünnepély. A nemzetiszínű draperiákkal díszített színes sátorok kedves tarka képet nyújtottak. A bejáratnál nagy diadalkapu közepén fönt öfelsége és a királyné arcképe, jobbról József főherceg és balról báró Hazay nagyított arcképei. A város nevében dr. Róska polgármester üdvözölte a főherceget, kérte továbbra is az erdélyi magyarság részére támogatását. A főherceg megköszönte a meleg szavakat és kijelentette, hogy kötelességének érzi továbbra is a hősök árvait és özvegyeit támogatni. Gadl tanácsos Szeged város nevében üdvözölte a főherceget és átadta Adler alezredesnek a szegedi 46-os nap eredményét, 50.000 koronát. A főherceg a következőket mondotta:

— Mondják meg a szegedieknek, hogy üdvözlöm őket, kérem, adja át üdvözetemet, hiszen az én 46-osaim révén egy kicsit én is szegedinek érzem magamat.

Az altisztek közül Michel Ferenc őrmester üdvözölte a főherceget.

A főherceg délután három órakor élénk éljenzés közben hagyta el a népiünnepélyt.

A népiünnepély huszezer koronát jövedelmezett. A népiünnepélyre szóló belépőjegyet a főherceg három ezer koronával váltotta meg.

A közéleti miniszter nem engedélyezi az új paprika szabadforgalmát.

(Saját tudósítónktól.) A nagy karriert csinált szegedi paprika körül tudvalevőleg erős harcok indultak meg utóbb. Azok az emberek, akiknek Szegeden a paprikához több közük van, mint nekünk, minden oldalról kiuzsorázott fogyasztóknak, mindent elkövetnek, hogy a paprika szabad forgalmát kiküzdjék. Csak legutóbb közöltük Pálffy Dánielnek, a Paprikakereskedők, Tenmelők, Feldolgozók és Paprikamolnárok Egyesülete elnökének egy, a törvényhatósági bizottsághoz intézett indítványát, amely a törvényhatósági bizottság közgyűlését kívánja csatorba beállítani a paprika forgalmáért. Ezt megelőzőleg népgyűlésen sürgették már ennek a fontos ügynek elintézését.

Legutóbb — a múlt héten — már úgy látszott, hogy újra földerül a paprikásoknak. Előbb dr. Temesváry Géza helyettes főkapitány, utóbb pedig dr. Somogyi Szilveszter polgármester is arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az új paprika, míg arra újabb rendelet meg nem jelenik, szabad lesz. És a maguk részéről hozzájárultak ahhoz, hogy az új paprikát csövesen és örölen is, makszimális áron kívül és lefoglaláson kívül értékesíthessék. A dicsőség azonban — sajnos — kevés ideig tartott. Hétfőn már a Haditermény Részvénytársaság sietett szerzett jogai megóvása céljából közölni, hogy úgy a kihágási bírónak, mint a polgármesternek téves az álláspontja. Kedden aztán jelentke-

zett a közéleti miniszter is. Még pedig táviratilag. Sietett közölni, hogy dehogy is szabad az új paprika, sőt. Bizony csak zár alatt van az is, mint sok más minden. És közli, hogy bizony még a makszimális ár is érvényben van az új rendelkezésig semmi szín alatt nem engedi meg a szegedi paprika további rakoncátlanokodását. A miniszter távirata így szól:

Polgármester, Szeged. Ottani lapokból arról értesültem, hogy a szegedi főkapitány egy kihágási eset alkalmából arra az álláspontra helyezkedett, hogy az 1505—917. M. E. sz. rendelet csupán a múlt évi paprikatermésre vonatkozik, ellenben az idei termést egyáltalán nem érinti sem a zár alá vétel, sem a makszimálás tekintetében.

A Haditermény Részvénytársaság viszont arról tett hozzá jelentést, hogy a Polgármester ur a fenti álláspontot magáévá tette és az érdekeltekkel szemben ennek kifejezést is adott, tudomásul és mihez tartás végett közlöm tehát, hogy ez az álláspont téves. Az 1505—917. M. E. számú rendelet nem csak az 1916 évi termésre vonatkozik, hanem határozmányai a száraz, nyers, ugyancsak a feldolgozás alatt álló mindennemű paprikakészletekre továbbra is teljes egészükben fennállanak. Elrendelem ennél fogva, hogy erről úgy a főkapitányt, mint az érdekelteket megfelelő módon haladéktalanul értesítse és utasítsa a főkapitányt jelen rendeletemre való hivatkozással, hogy mindazon esetekben, amikben az 1505—917. sz. rendelet ellen elkövetett kihágások jutnak tudomására, a kihágási eljárást azonnal tegye folyamatba, tekintve, hogy ezidő szerint úgy a hadsereg, mint a polgári lakosságnak paprikaellátása nem látszik biztosítottának. Felelősség terhe mellett utasítom a Polgármester urat, hogy jelen rendeletemnek minden rendelkezésre álló eszközzel érvényt szerezzen. *Közéleti miniszter.*

Dr. Somogyi Szilveszter polgármester a távirat vétele után nyomban a következő távirattal válaszolt a közéleti miniszternek:

Közéleti miniszter Ur. Budapest. Távirati paprika rendeletet fogantatosítjuk. Kötelességem azonban Nagyméltóságod figyelmét felhívni arra, hogy ideai paprikatermés sokkal rosszabb munka- és időjárási viszonyok mellett sokkal silányabb mennyiség és minőségben jött létre, minthogy a múlt évi termésre előszabott feltételek alkalmazása arra igazságos lenne. Tisztelettel kérem tehát, hogy a kilátásba helyezett, az összes érdekeltek bevonásával megtartandó értekezletet mielőbb összehívni méltóztassék. Somogyi, polgármester.

A paprika szabad forgalma körül megindult vitával kapcsolatosan a Haditermény szegedi paprika-kirendeltsége felsőbb utasításra következőket közli hivatalosan: A szegedi lapokban közlemény jelent meg, amely szerint dr. Temesváry Géza szegedi helyettes főkapitány egy felmerült eset alkalmával hozott felmentő ítéletét azzal indokolta meg, hogy a „zár alá vétel csakis a múlt évi paprikatermésre vonatkozott, az idei termést egyáltalán nem érinti sem a zár alá vétel, sem a maximálás.”

Illetékes helyről kapott felhatalmazás alapján közölhetjük, hogy a helyettes főkapitány ur felfogása téves, mert az 1505—917. M. E. számú rendeletben sehol sincs szó 1916 évi termésről s így a rendelet világos értelmé szerint, de az illetékes körök felfogása szerint is az idézett rendelet intézkedései mindaddig érvényben vannak, amíg újabb kormányrendelet azokat hatályon kívül nem helyezi. E szerint kihágást követ el